

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы
Яңасала авыл жирлегә Советы
Карары**

«18» октябрь 2022 ел

№58

**"Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Яңасала
авыл жирлегә" муниципаль берәмлеге
Советында депутат статусы турында
Нигезләмә " не раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советы,":

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә депутаты статусы турында Нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип тану:

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2018 елның 7 июнендәге 82 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2018 елның 24 сентябренәге 97 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2019 елның 2 февралендәге 111 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2019 елның 10 апрелендәге 118 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлегә Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьендәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2019 елның 18 ноябрьендәге 134 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл

жирлеге Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьдәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2020 елның 26 февралдәге 143 номерлы карары;

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеге Советының депутат статусы турында” 2017 елның 4 сентябрьдәге 64 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында” 2021 елның 19 ноябрдәге 33 номерлы карары.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга (kamskoye-ustye.tatarstan.ru).

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге Башлыгы,
Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге Советы рәисе**

И.Х.Шихабеев

Кама Тамагы муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә.

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1.Статья. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба-депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – жирлек уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеге Советы (алга таба-жирлек Советы) эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;
- 4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;
- 5) аңа карата суд хөкеменең законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) чит ил гражданы йә Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы (бирелүе) яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, Россия

Федерациясенен халыкара шартнамәсе нигезендә, Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсе белән башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

8) сайлаучыларның фикерләре;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юнәлеш;

11) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принципнары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) " Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында «2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

13) жирлек башлыгы, муниципаль район составында жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары нигез барлыкка килгәннен соң 30 көннен дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, жирлек Советына вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып тора.

4 Статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның жирлек Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документна булган таныклыгы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дөвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы жирлек Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартнары

1. Депутат депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, үз депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән берләштерә, жирлек уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

6 Статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенә формалары булып тора:

а) жирлек Советы утырышларында катнашу;

б) жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) жирлек Советы каравына жирлек Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәжәгәте юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфай затларга мөрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеген шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, жирлек Уставында, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеген Советы Регламентында (алга таба-жирлек Советы Регламентында), башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 Статья. Депутатның жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат жирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат жирлек советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук жирлек Советы Регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

Депутат жирлек Советы утырышында катнаша алмаса, бу турыда Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Яңасала авыл жирлеген башлыгына (алга таба-жирлек башлыгы) алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) комиссиядә һәм жирлек Советында тиешле вазыйфаларга сайланьрга һәм сайланьрга;

2) жирлек Советында карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) жирлек Советында төзелүче (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затларның кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокукый актлар проектларын жирлек Советына хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә, тикшерелә торган мәсьәләләргә карау һәм аларның асылы буенча, карарлар проектларына һәм жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) жирлек Советы утырышында жирлекнең теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мөһүмәтнең тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия гражданныр мөрәҗәгәтләргән игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрегезне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) жирлек Советы утырышлары беркетмәләргә эчтәлеген белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан жирлек Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жирлек Советының тиешле комиссиягә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның жирлек Советының даими һәм вакытлы комиссияләргә эшендә катнашуы.

1. Депутат жирлек Советы комиссияләргә эшендә катнаша, аның эгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе эгъза булмаган комиссияләргә эшендә катнаша, тәкъдимнәр

кертэ, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Жирлек Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат, муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәешләренә һәм милек рәешләренә карамастан, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан жирлек Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Әлеге йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат жирлек советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат жирлек Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, жирлек Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнарның житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә үз компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәжәгате, ул жирлек Советы карары буенча депутат таләбе буларак таныла. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәештә кертелә һәм жирлек Советы утырышында жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфай зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәештә җавапны жирлек советы билгеләгән 15 көннән дә соңга калмыйча яисә башка вакыт эчендә бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе жибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, эмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Жирлек Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфай затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә жирлек Советына билгеләнгән срокка депутат кушуы буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате буларак депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгате, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның

компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгәте санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрән карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәттә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгәт жиберелгән вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрән карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгәтләрән тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәс чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның жәмәгәтчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Жирлек Советы депутаты бергәләп эш итү һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясе яки төркем составына керәргә хокуклы.

2. Фракцияләре һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат аны жирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәэмин итә торган хокукларның тулылыгына ия.

2. Жирлек советы депутатның сайлау округындагы, жирлек Советындагы эше, жирлек Советының, аның органнарының карарларын һәм йөкләмэләрен үтәү турындагы хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Яңасала авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләренң, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләренң вазыйфай затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, жирлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренң жавапларын вакытында карарга һәм аларга жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;

7) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы

мәгълүматларны игълан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы шәхесләр аша эшқуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнү;

2) түбәндәге очрақлардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлегә органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашудан тыш, Идарәдә түләүсез катнашу, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән алып, тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки

Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Дайми нигездә вәкаләтләрне башкаручы Депутат граждан административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) жирлек Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм ул депутат вәкаләтләрән үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтмәү;

3) Әгәр бу Белешмәләр Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкит итсә, депутатлык эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда үзенә танылган мөгълүматларны игълан итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки якын туганнырына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки жирлек Советы абруена зыян китерә алырлык конфликтлы хәлләрдән сакланырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә торган бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туганда - бу хакта жирлек Советына, жирлек Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) Жирлек советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә жирлек Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының законнары, жирлек уставы, муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-әзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль

законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыкканнан соң, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.